

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **RESEC, s.r.o.**, se sídlem Jindřichovice pod Smrkem 33, zastoupený JUDr. Ing. Petrem Petržílkem, Ph.D., advokátem, se sídlem Úvaly, Dvořákova 1624, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Jihlava, Masarykovo náměstí 5, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu,

t a k t o :

- I. Žaloba se v části, ve které se žalobce domáhá ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, spočívajícím ve vyznačení data právní moci 5. 1. 2010 na doložce právní moci úkonem žalovaného provedeným dne 30. 1. 2010, **odmítá**.
- II. Žaloba se v části, ve které se žalobce domáhá ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, spočívajícím ve vyznačení data právní moci 7. 1. 2010 na doložce právní moci úkonem žalovaného provedeným dne 7. 5. 2014, **zamítá**.

III. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

IV. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce žalobou podanou dne 27. 6. 2014 brojí proti vyznačení data právní moci na doložce právní moci rozhodnutí Energetického regulačního úřadu (dále jen „žalovaný“) ze dne 18. 12. 2009, č.j. 09414-4/2009-ERU, o udělení licence č. 110912001.

I. Podstata věci

Žalobce uvádí, že rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2009, č.j. 09414-4/2009-ERU, o udělení licence č. 110912001, mu bylo doručeno do datové schránky dne 22. 12. 2009 a že dne 23. 12. 2009 odeslal žalovanému „vzdání se práva na odvolání“ v listinné podobě. Žalovaný přesto, bez vědomí žalobce, původně (dne 13. 1. 2010) vyznačil v doložce právní moci rozhodnutí nesprávně datum 5. 1. 2010.

O této skutečnosti se žalobce dozvěděl až na základě vyrozumění žalovaného ze dne 6. 5. 2014, č.j. 09414-5/2009-ERU, o opravě doložky právní moci na den 7. 1. 2010. Do této doby v dobré víře na základě licence udělené v roce 2009 fakturoval výkupní cenu ve výši 13 590 Kč/MWh, místo výkupní ceny pro rok 2010, která činila 12 650 Kč/MWh. Nikdy nebyl vyzván ani distributorem, ani operátorem či žalovaným k opravě daňových dokladů a k vrácení příslušných částek. Až dne 10. 4. 2014 Státní energetická inspekce zahájila se žalobcem správní řízení o uložení pokuty za správní delikt, kterého se měl žalobce dopustit tím, že nedodržel způsob sjednávání, uplatňování a vyúčtování úředních cen ve smyslu § 16 odst. 1 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách. Žalobce poukazuje na to, že právě v důsledku chybně vyznačené doložky právní moci je vůči němu předmětné správní řízení vedeno.

Z výše uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud vyznačení dne právní moci na rozhodnutí o poskytnutí licence č. 110912001, kterým je označen den 7. 1. 2010, jako nezákonný zásah žalovaného zrušil a aby žalovanému přikázal, aby opravil vyznačení dne právní moci na rozhodnutí o poskytnutí licence č. 110912001 tak, že datum 5. 1. 2010 se nahrazuje datem 23. 12. 2009.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že na základě usnesení Státní energetické inspekce byl vyzván k předložení listin týkajících se právní moci licence č. 110912001. Při plnění této povinnosti zjistil, že na rozhodnutí o udělení licence byla nesprávně vyznačena právní moc na den 5. 1. 2010, namísto 7. 1. 2010. O opravě byl žalobce vyrozuměn dopisem ze dne 6. 5. 2014 a současně

bylo vydáno oznámení veřejnou vyhláškou. V reakci na vyrozumění žalobce vyjádřil svůj nesouhlas s vyznačeným datem právní moci, avšak žádné jím předkládané důkazy neprokazují, že by žalovanému skutečně doručil vzdání se práva podání rozkladu datované dnem 22. 12. 2009. Žalovaný neeviduje žádné podání žalobce ze dne 22. 12. 2009, popřípadě pozdější, které by svým obsahem odpovídalo vzdání se práva na odvolání či rozkladu. Žalovaný dále poukázal na to, že žaloba byla podána opožděně, a navrhuje, aby soud žalobu pro opožděnost odmítl, případně zamítl.

II. Průběh řízení před soudem

Krajský soud v Brně o žalobě již jednou rozhodl, a to usnesením ze dne 19. 9. 2014, č.j. 62 A 47/2014 – 88, kterým žalobu pro opožděnost odmítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce kasační stížnost, které Nejvyšší správní soud vyhověl a citované usnesení Krajského soudu v Brně zrušil.

Nejvyšší správní soud ve svém zrušujícím rozsudku ze dne 3. 6. 2015, č.j. 6 As 243/2014 - 29, dospěl k závěru, že „*se ztotožňuje s krajským soudem v tom, že objektivní lhůta pro podání žaloby proti nezákonnému zásahu spočívajícímu ve vyznačení data 5. 1. 2010 v doložce právní moci provedenému dne 13. 1. 2010, uplynula dnem 13. 1. 2012, a proti tomuto stěžovatelem tvrzenému nezákonnému zásahu byla žaloba podaná dne 26. 6. 2014 nepochybně opožděná.*

Nejvyšší správní soud však nemůže odhlédnout od skutečnosti, že stěžovatel již v žalobě, a v jistém smyslu opakovaně i v kasační stížnosti, označuje za nezákonný zásah nejen postup žalovaného, ve kterém dne 13. 1. 2010 vyznačil v doložce právní moci datum jejího nabytí dnem 5. 1. 2010, ale stejně tak dále i postup žalovaného, ve kterém provedl opravu data právní moci v doložce dotčeného rozhodnutí na den 7. 1. 2010, přičemž tak učinil dne 6. 5. 2014. Ve spojení s tím se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s touto částí vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti ze dne 31. 10. 2014, v níž žalovaný uvádí, že z hlediska právních závěrů vyjádřených v napadeném usnesení lze rozlišit dva tzv. jiné správní úkony žalovaného, a to jednak „původní“ vyznačení doložky právní moci ze dne 13. 1. 2010, kdy právní moc byla vyznačena ode dne 5. 1. 2010, a dále úkon, spočívající v opravě vyznačené doložky, kdy právní moc byla vyznačena ode dne 7. 1. 2010. Z tohoto hlediska se ve vztahu ke každému z těchto úkonů potom podle názoru Nejvyššího správního soudu odvíjí, či odvíjela odlišná lhůta k podání žaloby podle § 84 s. ř. s.

Zatímco ve vztahu k v pořadí prvému z uvedených úkonů byla podaná žaloba ze dne 26. 6. 2014 zjevně opožděná, ve vztahu k v pořadí druhému z takto tvrzených nezákonných zásahů podle názoru Nejvyššího správního soudu již žaloba ze dne 26. 6. 2014 považovat za opožděnou nelze. Za daného stavu věci bude tedy krajský soud muset žalobu ve vztahu k tvrzenému v pořadí druhému nezákonnému zásahu, ze dne

6. 5. 2014 (změna data nabytí právní moci) projednat jako včasnou, a ve věci rozhodnout. Nejvyšší správní soud přitom tímto závazným právním názorem nikterak výsledek posouzení žaloby nepředjímá.“

Zdejší soud tedy posoudil důvodnost žaloby opětovně, vázán výše citovaným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

III. Nové posouzení věci

Podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Z obsahu podané žaloby je zřejmé, že žalobce považuje za nezákonný zásah vyznačení data právní moci (5. 1. 2010) na rozhodnutí o udělení licence č. 110912001, provedené žalovaným dne 13. 1. 2010. Správně měla být podle žalobce vyznačena právní moc ke dni 23. 12. 2009.

Dále považuje za nezákonný zásah opravu data právní moci z 5. 1. 2010 na 7. 1. 2010, provedenou žalovaným dne 7. 5. 2014.

Podle § 8 odst. 2 písm. d) zákona č. 158/2000 o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen energetický zákon“), rozhodnutí o udělení licence obsahuje termín zahájení výkonu licencované činnosti.

Podle § 75 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, vyznačí na písemném vyhotovení rozhodnutí, které zůstává součástí spisu, právní moc nebo vykonatelnost rozhodnutí. Zároveň vyznačí den vyhlášení tohoto rozhodnutí nebo den, kdy byla písemnost předána k doručení.

Podle § 75 odst. 2 správního řádu na požádání účastníka opatří správní orgán prvního stupně doložkou právní moci nebo vykonatelnosti stejnopis rozhodnutí, který byl účastníkovi doručen. Na požádání účastníka se vyhotoví stejnopis výroku spolu s vyznačením doložky právní moci nebo vykonatelnosti.

Podle § 75 odst. 3 správního řádu jestliže dojde k chybnému vyznačení nebo pozbude-li rozhodnutí právní moci nebo vykonatelnosti, správní orgán to sdělí těm osobám, jimž údaje uvedené v odstavci 1 vyznačil, a učiní o tom oznámení veřejnou vyhláškou.

Z rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2009, č.j. 09414-4/2009-ERU, vyplynulo, že jako den vzniku oprávnění k výkonu licencované činnosti je stanoven den nabytí právní moci rozhodnutí o udělení licence a jako termín zahájení výkonu licencované činnosti je taktéž stanoveno nabytí právní moci

rozhodnutí o udělení licence. Z obsahu správního spisu vyplynulo, že datum 5. 1. 2010 bylo pracovníkem žalovaného na doložce právní moci vyznačeno dne 13. 1. 2010 a dne 7. 5. 2014 bylo opraveno na datum 7. 1. 2010.

Soud se povahou vyznačení doložky právní moci na rozhodnutí správního orgánu (konkrétně rozhodnutí Energetického regulačního úřadu o změně licence) již zabýval, a to v usnesení ze dne 24. 4. 2014, ve věci sp. zn. 62A 21/2014 (veškerá citovaná judikatura je dostupná na www.nssoud.cz), na které soud v podrobnostech odkazuje.

Vyznačení doložky právní moci je tzv. jiným úkonem správního orgánu. Jedná se o úkon, který správní orgán provádí z úřední povinnosti postupem upraveným v § 75 správního řádu. Tímto úkonem správní orgán osvědčuje datum nastalé právní moci; doložka právní moci na rozhodnutí o licenci pak osvědčuje vůči třetím osobám počátek oprávnění podnikání v licencované oblasti. Vyznačení doložky právní moci se tak dotýká práva žalobce konkrétním způsobem podnikat, což ostatně dokládá sám žalobce, neboť od data vzniku oprávnění provozovat licencovanou činnost se odvíjí oprávnění (i povinnost) podnikatele v tomto regulovaném odvětví obchodovat za ceny stanovené cenovým rozhodnutím ERU, které se liší pro období roku 2009 a roku 2010.

Nabytím právní moci rozhodnutí žalovaného o udělení licence tedy nepochybně vzniklo oprávnění žalobce provozovat licencovanou činnost; žalobce proto je oprávněn bránit se proti nesprávně vyznačenému datu právní moci v doložce právní moci, přičemž právním prostředkem ochrany, který správní soudnictví proti úkonu správního orgánu, který spočívá ve vyznačení data právní moci správního rozhodnutí na doložce právní moci poskytuje, je právě žaloba ve smyslu § 82 an. s.ř.s.

Aktivní legitimace k podání žaloby podle § 82 a násl. s.ř.s. pak svědčí každému, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech zásahem správního orgánu. Určující skutečností pro vyslovení závěru o existenci aktivní legitimace na straně žalobce je tedy fakt tvrzení přímého zkrácení na právech zásahem správního orgánu, nikoli skutečnost, že k přímému zásahu do práva žalobce skutečně došlo (to již je otázkou pro posouzení žaloby ve věci samé). Podmínka aktivní legitimace u žalobce je v nyní projednávané věci splněna.

Pokud jde o legitimaci pasivní, § 83 s.ř.s. stanoví, že žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah (v nyní projednávané věci vyznačil datum právní moci postupem podle § 75 správního řádu). V nyní projednávané věci je nepochybně i podmínka pasivní legitimace splněna.

Podle § 84 odst. 1 s.ř.s. musí být žaloba podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo.

Žalobce podal žalobu dne 26. 6. 2014 a počátek lhůty k jejímu podání odvíjí ode dne 6. 5. 2014, kdy se na základě vyrozumění o opravě data právní moci

dozvěděl, že údaj o datu právní moci rozhodnutí 18. 12. 2009, č.j. 09414-4/2009-ERU, o udělení licence č. 110912001 byl opraven z data 5. 1. 2010 na 7. 1. 2010, a v této souvislosti se též dozvěděl, že právní moc nenastala dne 23. 12. 2009, jak se zřejmě po celou dobu výkonu licencované činnosti domníval.

Soud dospěl k závěru, že žalobce podal žalobu proti vyznačení data právní moci (datum 5. 1. 2010), ke kterému došlo dne 13. 1. 2010 postupem podle § 75 odst. 1 správního řádu, opožděně.

Důvodem pro závěr o opožděnosti žaloby je uplynutí objektivní lhůty pro podání žaloby ve smyslu § 82 a násl. s.ř.s., která činí dva roky, a to bez ohledu na počátek běhu lhůty subjektivní, bez ohledu na to, zda se v rámci objektivní lhůty žalobce vůbec o úkonu správního orgánu, ve kterém spatřuje nezákonný zásah dozvěděl (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2013, č.j. 4 Aps 1/2013-25).

Běh objektivní lhůty nelze v žádném případě odvíjet od okamžiku, kdy žalobce nabyt vědomost, že zásah je nezákonný. Objektivní lhůta k podání žaloby ve smyslu § 82 a násl. s.ř.s. se počítá od okamžiku, kdy došlo k úkonu, který je žalobcem označován za nezákonný.

Otázka, kdy nastal okamžik určující počátek běhu subjektivní lhůty ve smyslu § 84 odst. 1 s.ř.s., je proto pro posouzení včasnosti žaloby již bezpředmětná. K tvrzenému zásahu do práv žalobce totiž došlo 13. 1. 2010, kdy byl datum právní moci na doložce právní moci vyznačen, a žalobce mohl podat žalobu nejpozději do dvou let od tohoto okamžiku. *„S ohledem na zásadu bdělosti a zásadu právní jistoty lze po účastnících řízení spravedlivě požadovat, aby proti případným úkonům správních orgánů, které jsou v rozporu se zákonem, brojili v době, kdy je tyto úkony na právech zasáhly, nikoliv libovolně v kterémkoli okamžiku v budoucnosti. Určité časové ohraničení práva brojít proti nezákonnému zásahu správní žalobou je legitimní a je plně v souladu se smyslem a účelem tohoto institutu...“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12.9.2012, č.j. 1 Aps 6/2012-29, č. 2724/2013 Sb. NSS). Soud poznamenává, že s ohledem na význam nabytí právní moci pro cenové podmínky, za nichž byl žalobce oprávněn licencovanou činnost vykonávat lze rozumně očekávat, že žalobce požádá o zaslání rozhodnutí o udělení licence s doložkou právní moci, a to tím spíše, byla-li mu licence udělena na přelomu roků 2009 a 2010.

Objektivní lhůta pro podání žaloby proti nezákonnému zásahu spočívajícímu ve vyznačení data 5. 1. 2010 na doložce právní moci tak uplynula dne 13. 1. 2012. Soud proto žalobu v této části odmítl jako opožděnou (§ 46 odst. 1 písm. b) s.ř.s. ve spojení s § 84 odst. 1 s.ř.s.).

Pokud jde o opravu data právní moci ze dne 5. 1. 2010 na datum 7. 1. 2010, která byla provedena dne 7. 5. 2014, ve které také žalobce dle žalobní argumentace spatřuje nezákonný zásah a požaduje jej „zrušit“, tak o tomto úkonu žalovaného se podle obsahu správního spisu žalobce dozvěděl dne 6. 5. 2014. Žaloba je tedy v této části podána včas a je přípustná, neboť správní řád neupravuje žádný

dostatečný právní prostředek ochrany nebo nápravy ve smyslu § 85 s.ř.s. proti provedení opravy data vyznačeného na doložce právní moci správním orgánem.

Je již ustáleně judikováno, že „ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li - a to kumulativně, tedy zároveň - splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo ...zkrácen na svých právech... nezákonným...zásahem, pokynem nebo donucením...správního orgánu, které nejsou rozhodnutím ..., a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno..., přičemž „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“ ...[n]ení-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout...“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č.j. 2 Aps 1/2005 - 65, č. 603/2005 Sb. NSS).

Z obsahu správního spisu vyplynulo, že rozhodnutí o udělení licence ze dne 18. 12. 2009, č.j. 09414-4/2009-ERU, bylo žalobci doručeno dne 22. 12. 2009. Žalovaný oznámil žalobci provedení opravy dne 6. 5. 2014 a dne 7. 5. 2014 vyvěsil oznámení o chybném vyznačení právní moci na úřední desce.

Provedení opravy právní moci žalovaným se opíralo o výše citovaný § 75 odst. 3 správního řádu; jinými slovy žalovaný byl oprávněn takto postupovat, pokud prostým provedením výpočtu dnů podle kalendáře zjistil, že lhůta 15 dnů od oznámení rozhodnutí o udělení licence ze dne 18. 12. 2009, č.j. 09414-4/2009-ERU, uplynula dne 7. 1. 2010, a nikoli dne 5. 1. 2010. Žalovaný tak při svém postupu dostal všem podmínkám podle § 75 odst. 3 správního řádu. Opravou data právní moci ze dne 5. 1. 2010 na den 7. 1. 2010 žalovaný změnil podmínky, za nichž je žalobce dle rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2009, č.j. 09414-4/2009-ERU, oprávněn podnikat pouze v tom směru, že počátek podnikání byl v roce 2010 posunut o dva dny.

Zdejší soud tak dospěl k závěru, že opravou doložky právní moci provedenou dne 7. 5. 2014 nebyla žádná žalobcova práva jakýmkoli způsobem zkrácena. K posunutí počátku podnikání o dva dny žalobce nijak ve směru nezákonného zkrácení na svých právech v žalobě neargumentoval. Takto provedenou opravou tedy žalovaný žalobce ve výkonu licencované činnosti pro rok 2010 nijak neomezil. Nedošlo-li v důsledku opravy doložky právní moci ze dne 5. 1. 2010 na 7. 1. 2010 k přímému, bezprostřednímu zásahu do subjektivních veřejných práv žalobce, nebylo důvodu, aby soud poskytl žalobci ochranu podle § 82 a násl. s.ř.s. proti samotné opravě doložky právní moci provedené dne 7. 5. 2014.

Soud proto žalobu v části, ve které se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, spočívajícím v provedení opravy data právní moci na doložce právní moci úkonem žalovaného provedeným dne 7. 5. 2014, jako nedůvodnou podle § 87 odst. 3 s.ř.s. zamítl.

III. Náklady řízení

Soud rozhodl o nákladech řízení účastníků podle § 60 odst. 1 s.ř.s. ve spojení s § 110 odst. 3 s.ř.s.

Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení před zdejšími a ani před Nejvyšším správním soudem. Úspěšným byl žalovaný, tomu však podle obsahu soudního spisu nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Proto soud rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 14. října 2015

Za správnost vyhotovení:
Romana Lipovská

David Raus, v.r.
předseda senátu